

פְּרֵשֶׁת שְׁמִינִי

פְּרֵשֶׁת שְׁמִינִי

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְגו' (ויקרא ט) רבי יצחק פתח,
בְּרֵן יַחַד כִּכְבִּי בְקָר וַיִּרְעֵנו כָּל בְּנֵי
אֱלֹהִים. זַפְאִין אֵינוּן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא יְהִיב לֹוּן אֹרִייתָא קְדִישָׁא, חֲדוּוּתָא
דְּכֻלָּא, חֲדוּוּתָא דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
וְאַטְיִילוּתָא דִּילֵיהּ, דְּכַתִּיב, (משלי ח) וְאַהֲיָהּ
שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְאֹרִייתָא כֻלָּא, חַד שְׁמָא
קְדִישָׁא אִיהִי דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא.

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי וְגו'. רבי יצחק
פֶּתַח, (איוב לח) בְּרֵן יַחַד כִּכְבִּי בְקָר
וַיִּרְעֵנו כָּל בְּנֵי אֱלֹהִים. אֲשֶׁרֵיהֶם
יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתֵּן
לָהֶם תּוֹרָה קְדוּשָׁה, שְׁמַחַת הַכֹּל,
שְׁמַחַתוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְהַשְּׁעִשׂוּעַ שֶׁלוֹ, שְׁפָתוֹב (משלי ח)
וְאַהֲיָהּ שְׁעִשׂוּעִים יוֹם יוֹם. וְכֹל
הַתּוֹרָה הִיא שֵׁם אֶחָד שֶׁל הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא.

וּבְאֹרִייתָא אַתְּבְּרִי עֲלֵמָא דְּכַתִּיב, (משלי ח) וְאַהֲיָהּ
אֲצִלוֹ אֲמוֹן אֶל תִּקְרִי אֲמוֹן אֲלָא
אֲמוֹן. וּבְאֹרִייתָא אַתְּבְּרִי בַר נֶשׁ, הֲדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם.
אָמַר קְדִישָׁא בְרִיךְ הוּא לְאֹרִייתָא, בְּעֵינָא
לְמַבְרִי אָדָם. אָמְרָה קַמֵּיהּ, הָאִי בַר נֶשׁ זְמִין
לְמַחֲטִי וּלְאַרְגָּזָא קַמָּךְ, אִי לָא תִּאֲרִיךְ רוּגְזָךְ
עֲלֵיהּ, הֵיךְ יְקוּם בְּעֲלֵמָא. אָמַר לָהּ, אָנָּא וְאַתְּ
נּוֹקִים לִיָּהּ בְּעֲלֵמָא, דִּהָא לָאוּ לְמַגְנָא אַתְּקַרִּינָא
אַרְךְ אַפִּים. (ס"א דהא כל זמנא דישתדלון באורייתא מתקנימי
בְּעֲלֵמָא).

ובתורה נכרא העולם, שפתיב
וְאַהֲיָהּ אֲצִלוֹ אֲמוֹן, אֶל תִּקְרִי
אֲמוֹן אֲלָא אֲמוֹן. ובתורה נכרא
אָדָם, זְהוּ שְׁפָתוֹב (בראשית א) וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם. אָמַר הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא לַתּוֹרָה: אֲנִי רוּצָה
לְבַרְא אָדָם. אָמְרָה לְפָנָיו: הָאָדָם
הַזֶּה עֲתִיד לְחַטֵּא וּלְהַרְגִּיז לְפָנֶיךָ,
אִם לֹא תִּאֲרִיךְ רַגְזְךָ עָלָיו, אֵיךְ
יַעֲמַד בְּעוֹלָם? אָמַר לָהּ: אֲנִי
וְאַתְּ נַעֲמִיד אוֹתוֹ בְּעוֹלָם, שְׁהֲרִי
לֹא לְחַנּוּם נִקְרָאתִי אַרְךְ אַפִּים.
(שְׁהֲרִי כֹל זְמַן שִׁשְׁתְּדוּלוּ בַתּוֹרָה, יִתְקַמּוּ
בְּעוֹלָם).

רבי חייא אמר, תורה שבכתב ותורה שבעל
פה אוקמוה ליה לבר נש בעלמא, הדא
הוא דכתיב נעשה אדם בצלמנו כדמותינו.
רבי יוסי אמר מהכא, (קהלת ב) אֶת אֲשֶׁר כָּבַר
עָשׂוּהוּ, עָשׂוּהוּ וְדָאִי. וְדָא הוּא צֵלָם וְדָמוֹת,
צֵלָם: בְּדַכּוּרָא. דָּמוֹת: בְּנוֹקְבָא וְעַל דָּא
שִׁירוּתָא דְּאֹרִייתָא ב', וְאוֹקְמוּהָ.

רבי חייא אמר, תורה שבכתב
וְתוֹרָה שְׁבַעֲלָ פִה הַעֲמִידוּ אֶת
הָאָדָם בְּעוֹלָם. זְהוּ שְׁפָתוֹב נַעֲשֶׂה
אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדָמוֹתֵנוּ. רבי יוסי
אָמַר מִכָּאן, (קהלת ב) אֶת אֲשֶׁר כָּבַר
עָשׂוּהוּ, עָשׂוּהוּ וְדָאִי. וְזְהוּ צֵלָם
וְדָמוֹת. צֵלָם - בְּזִכְרָא. דָּמוֹת -
בְּנֻקְבָּה. וְעַל זֶה הַתְּחִלַּת הַתּוֹרָה
בְּב', וּפְרָשׁוּהָ.

רבי יצחק אמר, מפני מה ב' פתיחא וסתימא.
אָלָא, בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נֶשׁ אֶתִּי (דף ל"ו ע"א)
לְאַתְחַבְּרָא בְּאֹרִייתָא, הֲרִי הִיא פְּתִיחָא לְקַבְּלָא
לִיָּהּ, וּלְאַשְׁתַּתְּפָא בַּהֲדִיָּהּ. וּבְשַׁעֲתָא דְּבַר נֶשׁ,
סְתִים עֵינָיו מִנָּה, וַיִּהְיֶה לְאַרְחָא אַתְּרָא, הֲרִי
הִיא סְתִימָא, מִסְטָרָא אַתְּרָא. כִּמָּה דָּאֵת אָמַר, אִם יוֹם תַּעֲזֹבֵנִי יוֹמִים

רבי יצחק אמר, מפני מה ב'
פְּתוּחָה וּסְתוּמָה? אֲלָא בְּשַׁעֲתָא
שְׂאָדָם בָּא לְהַתְּחַבֵּר עִם הַתּוֹרָה,
הֲרִי הִיא פְּתוּחָה לְקַבֵּל אוֹתוֹ
וּלְהַשְׁתַּתֵּף עִמּוֹ. וּבְשַׁעֲתָא שְׂאָדָם
סוּתָם עֵינָיו מִמֶּנָּה וְהוֹלֵךְ לְדַרְךָ
אַחֲרָת, הֲרִי הִיא סְתוּמָה מִהַצַּד
הָאֲחֵר, כִּמּוֹ שְׂנָאֵמַר, אִם יוֹם

אם יום תעזבני יומים